

SCE – Evropská družstevní společnost

© 2006 Michal Černý Ph.D.

www.michalcerny.eu | www.michalcerny.net

Prameny práva (SCE)

- Nařízení 1453/2003 o statutu SCE
- Směrnice 2003/72/ES o zapojení zaměstnanců
- Zákon 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti
- Zákon 308/2006 Sb., zákon o změně souvisejících zákonů při přijetí ZSCE

Důvody pro novou právní formu SCE

- Dokončení jednotného vnitřního trhu
- Stávající formy (SE, EHVS) nevyhovují specifickým družstevním formám aktivit, družstva jsou odlišná (demokratická struktura a kontrola, spravedlivé rozdělování čistého zisku)
- Hlavní cíl pro SCE: Uspokojování potřeb jejich členů
- Vytvoření jednotného rámce ve Společenství pro reorganizaci družstev a jiné aktivity FO a PO
- Harmonizace účasti zaměstnanců ... (v rozsahu nezbytně nutném)

Cíle Nařízení

- Umožnit zřizování SCE osobám z různých členských států vzájemně nebo transformaci stávajících družstev ...

Zásady pro uspokojování členů (N 1453/2003)

- svou činnost by měla SCE vykonávat pro vzájemný prospěch jejích členů tak, aby každý člen měl užitek z její činnosti přiměřený k míře své účasti,
- členové SCE by měli být také zákazníky, zaměstnanci nebo dodavateli, nebo by měli být jinak zapojeni do její činnosti,
- členové by měli vykonávat kontrolu rovným dílem, i když může být povoleno také vážené hlasování, odrážející příspěvi každého člena do SCE,
- měla by být omezena výše úroku z úvěru a členských vkladů SCE,
- zisky by se měly rozdělovat v poměru k obchodům s SCE nebo využít na krytí potřeb jejích členů,
- neměly by existovat žádné umělé překážky členství,
- při zrušení SCE by čistý obchodní majetek a rezervy měly být převedeny v souladu se zásadou neziskového převodu, to jest na jiný družstevní subjekt, který sleduje podobné cíle nebo cíle obecného zájmu.

Preamble (důvody) - 10

Pojem SCE

- Družstvo v právní formě SCE
- Proměnlivý počet členů a kapitálu
- Založené pro uspokojování potřeb členů
- SCE je právnickou osobou
- SCE může svou činnost vykonávat prostřednictvím dceřiné společnosti

- Stanovy mohou určit: Vyšší než omezené ručení členů, poskytování užitků nečlenům a umožnění účasti třetích osob na aktivitách SCE

Založení – čl.2 NSCE

Podmínky a způsoby založení:

- Min 5 FO s bydlištěm v min 2 členských státech,
- Min 5 FO nebo společnostmi či jinými PO (bydliště ve 2 různých čl.státech nebo se řídí právem min 2 čl.států)
- Společnostmi (Smlouva, čl.48/2) (kt se řídí právem min 2 čl.států)
- Fúzí družstev (sídlo i spr.ústředí ve Společenství), (pkd se řídí als. 2 právy členských států) - ZSCE
- Přeměnou družstva zal. dle pr. čl.státu, pkd má po dobu alsp.2 roky provozovnu, kt.se řídí právem jiného čl.státu - ZSCE

Založení samotné

- Záleží na právu místa, kde se tak děje
- Římská úmluva ... (forma úkonu)

Sídlo SCE – čl.6

- Sídlo musí být v ES, ve stejném státě jako správní ústředí
- Čl.stát může uložit povinnost mít sídlo a ústředí na stejném místě (CZ: OZ skutečné sídlo)
- Přemístění sídla – čl.7: 1) Návrh na přemístění, zpráva ř/s orgánu, právo na prostudování 1 měsíc předem (členové), zveřejnění, rozhodnutí možné nejméně 2 měsíce po zveřejnění,

Minimální základní kapitál

- Minimální základní kapitál (obdobu zapisovaného základního kapitálu u družstev dle ObZ)
- Vyjadřuje se v národní měně. SCE vně Ezoney mohou vyjádřit minimální základní kapitál rovněž v €. Dle § 99 ZSCE základní kapitál v Kč, rovněž účetní závěrka (SCE se sídlem v CZ)
- MZK – dle NSCE: **Alespoň 30.000€**
- Vnitrostátní předpisy vyžadující pro určité činnosti vyšší upsaný základní kapitál se použijí pro SCE se sídlem v tomto č.státě rovněž na SCE
- Stanovy SCE určí částku, pod kterou nesmí ZK klesnout (nejméně 30.000€). Vypořádací nároky členů .. se pozastavují
- Změny ZK – výplaty vypořádacích podílů, následné úpisy, členské vklady za trvání SCE.
- Změny ZK – nevyžaduje se změna stanov ani zveřejňování

Úpis (podílu) na základní kapitál

- V národní měně, vně Ezoney může být i v €
- Může být více druhů podílů
- Dle Stanov mohou být různé nároky při rozdělování zisku (stejně nároky = podíly stejného druhu)
- Právo upravující předběžný dohled – nad AS před vznikem se užije rovněž na SCE (dle státu sídla) – dohled ČNB, prospekt, úpis

Ručení člena SCE za její závazky

- Členové SCE ručí do výše dle stanov při založení SCE (*určující pravidlo*)
- Obecně: Člen ručí jen do vše svého upsaného vkladu
- Ručí-li členové omezeně, ve firmě SCE musí být kromě dodatku právní formy SCE i dodatek „s ručením omezeným“

Stanovy

Stanovy = zakladatelský dokument (může být rovněž zakládací smlouva), obsah – čl.5/4 NSCE

- - firmu SCE, před nebo za níž je dodatek "SCE", a případně též dodatek "s ručením omezeným",
- - předmět činnosti,
- - jména fyzických osob a názvy právnických osob, které jsou zakládajícími členy SCE, u právnických osob s uvedením jejich předmětu činnosti a sídla,
- - adresu sídla SCE,
- - podmínky a postupy pro přijetí, vyloučení a vystoupení člena,
- - práva a povinnosti členů a jednotlivé kategorie členů, pokud existují, a práva a povinnosti členů v každé kategorii,

- - jmenovitou hodnotu upsaných podílů, částku upsaného základního kapitálu a údaj, že základní kapitál je proměnný,
- - zvláštní pravidla pro případné přidělení části nerozděleného zisku do rezervních fondů,
- - pravomoci a příslušnost členů jednotlivých orgánů SCE,
- - pravidla jmenování a odvolávání členů těchto orgánů,
- - pravidla usnášeníschopnosti a většiny při hlasování,
- - doba trvání společnosti, je-li založena na dobu určitou.

Částečná neplatnost stanov - § 14

- Neplatnost ustanovení stanov, která jsou v rozporu se smlouvou o zapojení (§14)
- Povinnost upravit stanovy do souladu má statutární orgán. VH zde nerozhoduje, je však na nejbližším zasedání informována o rozsahu a důvodech provedených změn

Založení fúzí - §15-19 ZSCE

- Návrh smlouvy o fúzi, znalecký přezkum
- Zn.přezkum může být dle ZSCE 2ma znalci společně s jednou společnou zprávou, pokud to dovolují právní řády všech států, jimiž se řídí fúzující družstva
- Osvědčení vydává notář

Ochrana člena, lhůta a podmínky vystoupení

- Ochrana člena – zvláštní právo vystoupit, ve lhůtě, odůvodněné, výpověď písemná
- Členství zaniká doručením oznámení
- Vystoupení nelze odvolat
- O fúzi rozhodla ČS /ShD
- ČS: 30 dnů od ČS– pkd byl na čl.schůzi a nehlasoval pro fúzi
- ShD: 90 dnů od schválení ShD – pkd byl delegát, ale hlasoval proti, NEBO pkd nebyl delegát

Transformace Družstva na SCE

- Projekt přeměny + zpráva (NSCE) – statutární / řídicí orgán
- Návrh změny – představenstvo uloží návrh do sbírky listin, zveřejní v OV
- Lhůta čl.35/4 NSCE – nejméně 1 měsíc
- Osvědčení splnění podmínek (čl.22/1/b NSCE) znalcem – výměnný poměr podílů, doplatky, rozdělení majetku a jeho hodnota v podílech

- Znalec je jmenován soudem dle §69d/8 ObZ – (ptup při transformaci Dr na AS)
- Schválení přeměny ČS
- Nemůže být současně Dr přeměňováno na SCE a přemisťováno jeho sídlo (zákaz v čl. 35/2 NSCE)

Zápis SCE do OR

- SCE se zapisuje do OR (§§ 10-13 ZSCE)
- Zapisují se údaje jako u družstva,
- Navíc se zapisují některé údaje – např. pověřený člen KK v Předst.+ vznik funkce
- Dále jinak – u SCE monistické struktury
- Sbírká listin - § 12 ZSCE + NSCE, ObZ (OR = družstvo)
- Rejstříkový soud oznamuje Úřadu pro úřední tisky ES skutečnosti dle čl.13 NSCE

Vnitřní struktura

Dualistický systém

- Představenstvo – statutární orgán, pokud má SCE sídlo v (CZ), musí mít min 3 členy
- Kontrolní komise – kontrolní orgán, pokud má SCE sídlo v (CZ) musí mít min 3 členy

Monistický systém

- Orgánem SCE je správní rada, která je volena VH
- Předseda správní rady organizuje a vede, zastupuje SCE v řízeních navenek proti osobám, které jsou orgány SCE nebo členy orgánu
- Generální ředitel – statutární orgán, jmenován/odvoláván správní radou

Dualistický systém

- Stanovy mohou určit, že členy představenstva volí/odvolává VH (§ 23 ZSCE) – jinak podle čl.37 NSCE jmenuje/odvolává dozorčí orgán
- Představenstvo = správní orgán i statutární orgán
- Kontrolní komise = dozorčí orgán

Monistický systém

- Správní rada = správní orgán i dozorčí orgán
- Generální ředitel = statutární orgán. Generálním ředitelem může být současně předseda správní rady. GR však nemůže být jmenován prokurista SCE
- GR – obchodní vedení i jednání navenek (st.org.)
- Pověřený ředitel (1 nebo více) – pkd to stanoví nezakazují, může SR jmenovat na návrh GR pověřeného ředitele (obch.vedení i jednání navenek – není-li určeno stanovami nebo usnesením správní rady jinak – tzn. nutné společné jednání více osob)

Valná hromada – nejvyšší orgán

- NSCE - Článek 52
- **Působnost**
- Valná hromada rozhoduje o záležitostech, ve kterých má výlučnou působnost na základě
 - a) nařízení SCE nebo
 - b) právních předpisů členského státu, ve kterém se nachází sídlo SCE, přijatými na základě směrnice 2003/72/ES.
- Kromě toho valná hromada rozhoduje o záležitostech, které jsou svěřeny do působnosti valné hromady družstva řídicího se právem členského státu, ve kterém se nachází sídlo SCE, buď právní předpisy tohoto členského státu, nebo stanov SCE v souladu s těmito předpisy.

Jednání valné hromady čl. 53 NSCE

- Aniž jsou dotčena ustanovení tohoto oddílu, řídí se organizace a jednání valné hromady společně s postupem pro hlasování **právními předpisy vztahujícími se na družstva** v členském státě, ve kterém se nachází sídlo SCE.
- Tzn. nestanoví-li NSCE jinak, pak dle ObZ (družstvo)

Konání VH

1. Valná hromada SCE se koná **nejméně jednou v kalendářním roce do šesti měsíců po uzavěře účetního období**, nestanoví-li častější konání valné hromady právní předpisy členského státu, ve kterém se nachází sídlo SCE, vztahující se na družstva se stejným předmětem činnosti jako SCE. Členský stát však může stanovit, že první valná hromada se může konat kdykoli během osmácti měsíců po vzniku SCE.
2. Valnou hromadu **může kdykoli svolat řídící, správní nebo dozorčí orgán nebo jiný příslušný orgán či úřad** v souladu s vnitrostátními právními předpisy vztahujícími se na družstva v členském státě, ve kterém se nachází sídlo SCE. **Řídící orgán je povinen svolat valnou hromadu na žádost dozorčího orgánu.**
3. **Pořad jednání** valné hromady pořádané po uzavěře účetního období **zahrnuje alespoň schválení roční účetní závěrky a rozhodnutí o rozdělení zisku.**
4. **V průběhu valné hromady může být rozhodnuto o svolání příští valné hromady a stanoven její pořad jednání a den konání.**

Svolání VH menšinou členů – čl.55 NSCE

- Členové SCE, kterých je **více než 5000** nebo kteří **disponují alespoň 10 % z celkového počtu hlasů**, mohou požádat SCE, aby svolala valnou hromadu, a stanovit její pořad jednání.
- Stanovy mohou minimální počet členů nebo procento hlasů snížit.

Oznámení o konání VH – čl.56 NSCE

- 1. Valná hromada SCE se svolává písemným oznámením, které se jakýmkoli dostupným způsobem zašle všem osobám s právem účasti na valné hromadě podle čl. 53 odst. 1 a 2 a podle stanov. Oznámení lze podat i zveřejněním v úředním interním zpravodaji SCE.
- 2. Oznámení o konání valné hromady obsahuje alespoň tyto údaje:
 - - firmu a sídlo SCE,
 - - místo, datum a čas konání,
 - - případně druh valné hromady,
 - - pořad jednání s uvedením bodů, které je třeba projednat, a návrhů rozhodnutí.
- 3. Doba od odeslání oznámení uvedeného v odstavci 1 do zahájení valné hromady musí činit alespoň 30 dní. Tato lhůta může být v naléhavých případech zkrácena na 15 dní. V případech, kdy se použije ustanovení čl. 61 odst. 4 ohledně usnášedischopnosti valné hromady, může být doba mezi konáním první a druhé valné hromady se stejným pořadem jednání zkrácena v souladu s právními předpisy členského státu, ve kterém se nachází sídlo SCE.

Změna programu – vložení nových bodů na pořad jednání – čl 57 NSCE

- Členové SCE, kterých je více než 5000 NEBO kteří disponují alespoň 10 % z celkového počtu hlasů, mohou požadovat zařazení jednoho nebo více nových bodů na pořad jednání jakékoli valné hromady.
- Stanovy mohou minimální počet členů nebo procento hlasů snížit.

Účast (na VH) a zastoupení – čl.58 NSCE

- 1. Každý člen má na valné hromadě právo se vyjádřit ke všem bodům zahrnutým na pořad jednání a hlasovat o nich.
- 2. Bez hlasovacího práva se mohou valné hromady účastnit členové orgánů SCE a držitelé dluhopisů a jiných než podílových cenných papírů ve smyslu článku 64, a umožňují-li to stanovy, jakékoli jiné osoby k tomu oprávněné podle práva členského státu, ve kterém se nachází sídlo SCE.
- 3. Osoba s hlasovacím právem má právo určit si v souladu se stanovami zmocněnce, který jí na valné hromadě zastupuje. Stanovy stanoví nejvyšší počet osob, které může zastupovat jeden zmocněnec.
- 4. Stanovy mohou umožnit hlasování poštovní nebo elektronickou cestou; v tom případě určí i příslušné postupy.

Hlasovací právo – čl. 59 NSCE

- 1. Každý člen SCE má bez ohledu na počet svých podílů jeden hlas.
- 2. **Umožňují-li to právní předpisy členského státu, ve kterém má SCE sídlo, mohou stanovy každému členu přidělit určitý počet hlasů, který se řídí podle jeho účasti na družstevní činnosti v jiné formě než kapitálové účasti.** Přidělené hlasy však u žádného člena nesmějí přesáhnout počet pěti hlasů nebo 30 % na celkovém počtu hlasů, podle toho, co je nižší.
- Umožňují-li to právní předpisy členského státu, ve kterém má SCE sídlo, mohou stanovy SCE vyvíjející finanční nebo pojišťovací činnosti určit, že se počet hlasů přidělených každému členu řídí **podle jeho účasti na družstevní činnosti včetně kapitálové účasti SCE.** Přidělené hlasy však u žádného člena nesmějí přesáhnout počet pěti hlasů nebo 20 % na celkovém počtu hlasů, podle toho, co je nižší.
- Umožňují-li to právní předpisy členského státu, ve kterém má SCE sídlo, **mohou stanovy SCE, v níž je většina členů tvořena družstvy, určit rozdělení hlasů podle účasti členů na družstevní činnosti včetně kapitálové účasti v SCE, nebo podle počtu členů každého zúčastněného družstva.**

- 3. Přidělení hlasovacích práv členům-neuživatelům (investorům) stanovami se řídí právními předpisy členského státu, ve kterém má SCE sídlo. Členové-neuživatelé však mohou mít dohromady nejvýše 25 % všech hlasovacích práv.
- 4. Umožňují-li to v okamžiku vstupu tohoto nařízení v platnost právní předpisy členského státu, ve kterém má SCE sídlo, mohou stanovy umožnit účast zástupců zaměstnanců na valné hromadě nebo na schůzi úseku nebo oddělení za předpokladu, že zástupci zaměstnanců nebudou dohromady disponovat více než 15 % hlasovacích práv. Tato hlasovací práva zanikají přemístěním sídla SCE do členského státu, jehož právo takovou účast zástupců zaměstnanců neumožňuje.

Rozhodování – čl. 61 NSCE

- 1. Valná hromada se může usnášet o bodech na svém pořadu jednání. Může také jednat a usnášet se o bodech, které byly na pořad jednání vloženy z podnětu menšiny členů podle článku 57.
- 2. Valná hromada se usnáší většinou platných odevzdaných hlasů přítomných nebo zastoupených členů.
- 3. Stanovy určí předpoklady usnášeníschopnosti a většiny na valné hromadě.

- Umožňují-li stanovy přijetí členů-investorů (neuživatelů) rozdělení hlasů podle kapitálové účasti v SCE vyvíjející finanční nebo pojišťovací činnost, určí také zvláštní požadavky usnášeníschopnosti týkající se členů jiných než investorů (neuživatelů) nebo členů, jejichž hlasovací práva jsou přidělena podle kapitálové účasti SCE vyvíjející finanční nebo pojišťovací činnost. členské státy mohou pro SCE se sídlem na jejich území stanovit libovolnou minimální výši takového zvláštního kvora.
- 4. Valná hromada se může na svém prvním zasedání platně usnášet o změně stanov pouze tehdy, je-li přítomna nebo zastoupena alespoň polovina z celkového počtu členů ke dni svolání valné hromady; je-li se stejným pořadem jednání svolána podruhé, není třeba žádného kvora.
- V případech uvedených v prvním pododstavci se valná hromada usnáší většinou dvou třetin platných odevzdaných hlasů, ledaže právní předpisy platné pro družstva v členském státě, ve kterém se nachází sídlo SCE, stanoví vyšší většinu.

Zápis z valné hromady – čl.62 NSCE

- 1. Z každé valné hromady se pořídí zápis. Zápis obsahuje alespoň tyto údaje:
 - - místo a den konání,
 - - přijatá usnesení,
 - - výsledky hlasování.
- 2. K zápisu se připojí seznam účastníků, dokumenty týkající se svolání valné hromady a zprávy k jednotlivým bodům pořadu jednání předložené členům.
- 3. Zápis a přiložené dokumenty se uchovávají po dobu nejméně pěti let. Každý člen obdrží na žádost za úhradu správních nákladů kopii zápisu a přiložených dokumentů.
- 4. Zápis podepisuje předseda valné hromady.

Zapojení zaměstnanců v SCE

- Řídí se Směrnicí 2003/72/ES
- Zapojení v SCE, kt. založena přeměnou nebo fúzí dvou právnických osob
- Zvláštní vyjednávací výbor, vyjednávání až 6 měsíců, řídí se právem státu, ve kterém má mít SCE sídlo
- Dohoda mezi příslušnými orgány zúčastněných osob a zvláštním vyjednávacím výborem
- Čl.7 – referenční ustanovení – viz příloha SSCE

Obsah zapojení zaměstnanců

- Právo na zapojení = právo na informace a projednání + právo vlivu (volit, být volen, jmenovat, doporučovat, souhlasit, nesouhlasit ... - správní rada, kontrolní komise)
- Právo vlivu – dle stanov a v souladu se smlouvou o zapojení
- Dle § 98 ZSCE se použije na volbu § 200 ObZ, ale volený člen orgánu **nemusí** být členem SCE!
- Při přemístění sídla z/do CZ se nesnižuje míra zapojení zaměstnanců (§ 42 ZSCE)

Sídlo SCE a jeho přemístění

- Sídlo – v členském státě, stanovy
- Návrh přemístění sídla – ve sbírce listin OR, zveřejněno v OV, VH může rozhodovat až po 2 měsících od zveřejnění v OV,
- Osvědčení vydává v CZ notář (§§ 6,7 ZSCE)
- Napřed návrh zápisu do rejstříku státu nového sídla (po splnění všech podmínek)

Ochrana věřitelů

- Povinnost doplatit vklad není dotčena
- Pkd se přemístěním významným způsobem zhorší dobytnost pohledávek, má věřitel právo požadovat poskytnutí dostatečné jistoty, pkd ve lhůtě 3 měsíců od zveřejnění v OV přihlásil pohledávky (u SCE). Může se ale s SCE dohodnout jinak
